

host

**jakub dotlačil
jiné životy hynka harra**

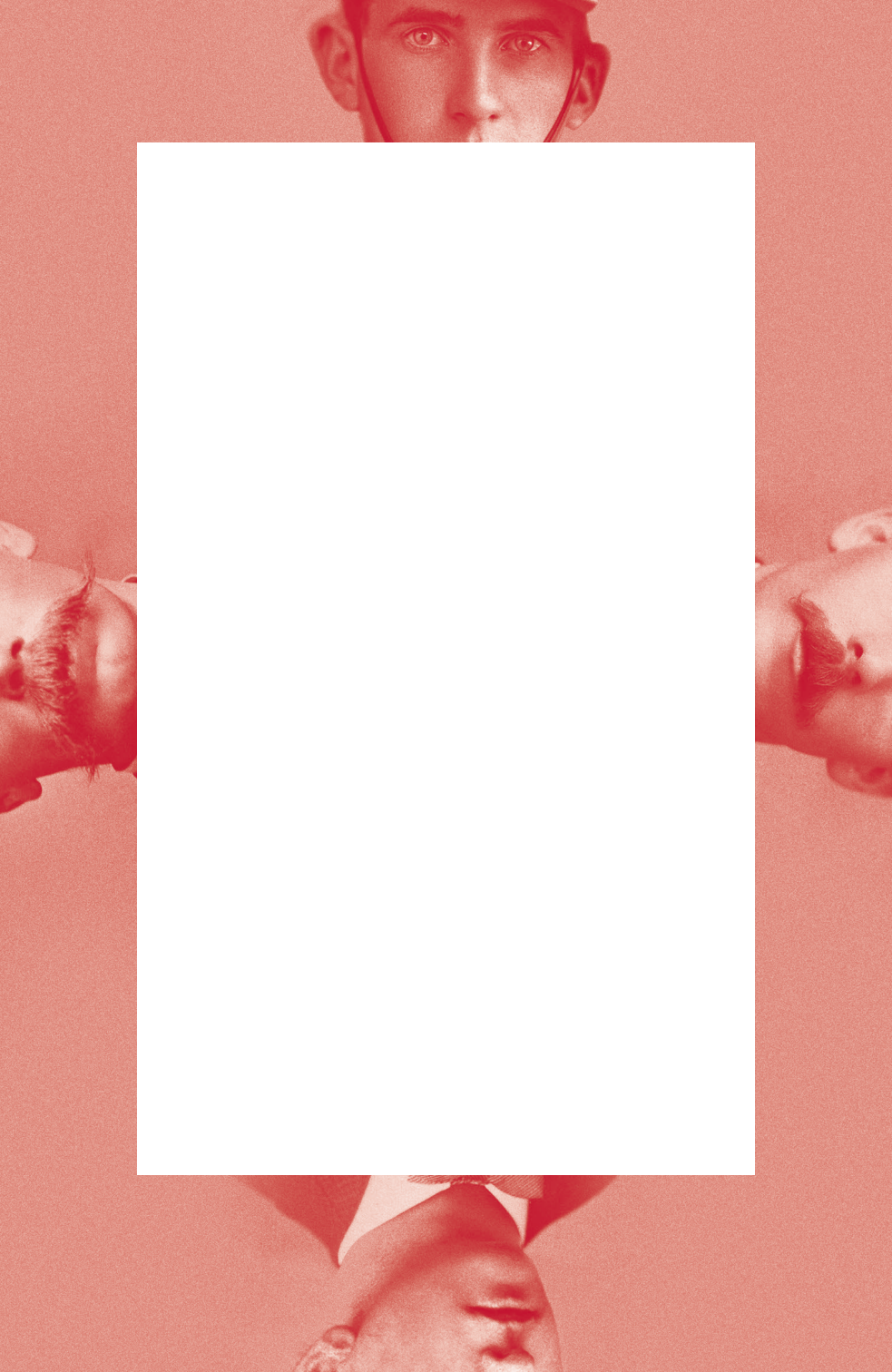
brno

host

2014

jiné životy
hynka harra

jakub dotlačil
jiné životy hynka harra

© Jakub Dotlačil, 2014

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2014

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-324-2 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-325-9 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-326-6 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7491-327-3 (Formát MobiPocket)

Předpokládám, že je čtenář obeznámen s ideou mimosmyslového vnímání a významem čtyř jeho prvků, tedy telepatie, jasnozřivosti, věšteství a psychokineze. Tyhle znepokojivé jevy odporují všem běžným vědeckým představám. Jak rádi bychom je znevážili! Naneštěstí je statistická evidence, aspoň co se týče telepatie, nevyvratitelná.

Alan Turing: Computing machinery and intelligence

Zatím však už po Praze bylo známo, že v Podskalí straší. U Turků, čili U Procházek. Jednoho prosincového večera mezi desátou a jedenáctou ozvalo se z té ohrady devět zvuků: Túú, túú, túú...

Ignát Herrmann: Strašidlo v Podskalí

kapitola 1

Ten večer, kdy se nakláněl nad dírou vysekanou v ledu, si Svatav poprvé v životě uvědomil, že je starý, že je vlastně mnohem starší, než si namlouvá. V díře se objevily první ryby, ale on je nezačal chytat. Místo toho myslel na smrt. Na to, že jestli okamžitě něco neudělá, utečou mu zbývající dny stejně prázdně, jako mu utekly ty předchozí, a nakonec ho tady jednoho rána najdou zmrzlého, jeho obličej bude přilepený k ledu, jeho šaty nasáklé vodou, jeho oči zalepené sněhem, a oni nebudou schopni říct nic víc, než že ho je škoda. Klekl si

na led. Sekera, vlasce, pár stearinových svíček. Vše, co přinesl, zabalil. Pak vzal prut a vydal se domů.

Jeho rodina spala a on, aby nikoho nevzbudil, zůstal v krámě v přízemí. Tam se postavil za pult a třikrát začal psát vysvětlující dopis na rozloučenou, aby třikrát zjistil, že nejde napsat. Nakonec to vzdal, všechny pokusy roztrhal, popadl to nejnutenější a bez vysvětlení zmizel do lednové noci.

Druhý den našla roztrhané zbytky dopisů jeho žena. Uhladila je a vyrovnala vedle sebe, a potom četla slova jako „prázdnota“ anebo „začátek“ anebo „touha“ anebo „nespokojenost“, slova, která vedle vah v malém krámě za studeného sobotního rána nedávala smysl. A protože tu noc měl spát Svatav sám v komoře za obchodem, kde zatím nebyla, nespojila si ta slova s jeho zmizením, jen usoudila, že si někdo nejspíš vypisoval věty z románu a už je nepotřebuje, a smetla papíry do kamen. Hned nato vzbudila děti a služku a odemkla krám, aniž by tušila, že ve stejném okamžiku běží Svatav po poli, boty má ztěžklé sněhem a hlínou, a aby se nevzdal, každým krokem si opakuje: utíkám do světa, ze kterého není návratu.

Vrátil se za dva dny. Bylo mu zima, stýskalo se mu po dětech, ženě a vyhráté posteli a v novinách nesl zabalenou štiky. Ženy se zeptal, jestli by na všechno mohla zapomenout, protože sice neví, co ho to popadlo, na druhou stranu ale ví, že už ho to nikdy nepopadne. Jeho žena byla praktická. Měla právo se zlobit, ale věděla, že by taková zlost nevedla k ničemu, leda k tomu, že by se Svatav mrzel a vyhodil ulovenou štiky oknem ven. A protože štiky byla škoda, odpustila mu.

„Děkuji ti,“ řekl Svatav.

Pak ji políbil, nechal štiku naložit do soli a slíbil, že už bude doma šťastný, takže nebude žádný důvod utíkat.

Znovu utekl za rok. A potom zase za rok a zase za rok. A utíkal by asi až dodnes, kdyby ho jednoho zimního rána lidé nenašli na řece zmrzlého. Jeho obličej byl přilepený k ledu a jeho šaty nasáklé vodou.

„Aspoň to nebyla trapná smrt,“ řekli, protože nevěděli, co jiného říct.

Ale když led rozehráli a otočili Svatava na záda, usmíval se a jeho oči byly otevřené, jako by v posledním okamžiku něco zahlédl, něco, co ho konečně dokázalo potěšit. A někteří zašeptali, že ho je škoda.

Svatavův třetí syn, Hynek, měl nakročeno do stejného života jako otec. Narodil se na konci třicátých let, v době, která toho tolik slibovala, jak Svatav nikdy nezapomněl Hynkovi připomenout. Potom ve čtyřicátém osmém přišla revoluce a ve čtyřicátém devátém porevoluční kocovina. Rodiče se rozhodli, že Hynek nesmí nikdy zažít takovou prohru, jakou zažil jejich národ, a jako nejlepší příprava pro spokojený život jim přišlo studium. Hynek byl poslán do Prahy. Nejdřív na gymnasium, pak na universitu.

V posledním ročníku gymnasia se v tanečních U Zlatého melounu zamiloval. Ne do osoby, s kterou byl v páru, protože tou byl o hlavu menší spolužák Jaroslav Kropáček. Taneční mistr je tehdy dal dohromady kvůli nedostatku děvčat. A tak Hynek vedl podobaného Kropáčka do trojdobého rytmu valčíku z jednoho konce sálu na druhý a najednou přes hlavu mrňavého

spolužáka zaregistroval krásné děvče. Usmál se. Jeho úsměv zůstal neopětován. Ale on se nevzdal a vyrazil v rytmu valčíku směrem k neznámé krasavici.

„Prosím tě, kam mě to cpeš?“ vydralo se mu z okolí prsou, tam odněkud, kde byla Kropáčkova hlava.

„Znáš ji?“

Kropáček otočil hlavu.

„Snad jo,“ řekl, „jo, jo, ta je vod Fríbla. Úředník, fůra monajzů, na Starym Městě maj prej dvojpátrovej byt. Tam nemáš šanci. Zamilovanej?“

„Jak se jmenuje?“

„Anna. I když, úplně jistě to nevím.“

Což Kropáček skutečně úplně jistě nevěděl, protože ve stejném momentě se k dívce naklonil její tanečník a oslovil ji „Luiso“.

„Anna Fríblová. Tak krásné jméno,“ vydechl extaticky Hynek.

„Všimla jste si těch gymnasistů, co na vás tak čumí?“ zeptal se Luiso tanečník.

„Ale jistě. Který z těch dvou, myslíte, je do mě zamilovaný? Ten malý podobaný? Nebo ten větší, co na mě vejrá a ani si nevšiml, že své partnerce šlape na palce?“

Společník se uchechtl, hudba dohrála, Hynek narazil s Kropáčkem do stěny a Kropáček zavyl bolestí.

Zbytek večera Hynek strávil promýšlením, jak se s dívkou seznámit. Protože ho nic nenapadlo, a nic ho nenapadlo ani následující večery, přesunulo se seznámení s Luisou do snění. Zatímco chodil do školy, seděl ve škole, procházel se v parku, on a Luisa se setkávali, zamilovávali se, dokonce se i líbali. Jeho milenka zůstala přitom natolik nereálná, že ani nikdy nedostala správné

jméno. Pro Hynka zůstala Annou. Snil o ní tak dlouho, že v době, kdy se s ní odvážil promluvit a konečně aspoň zjistil, že to žádná Anna není, byla už provdaná, nad horním rtem se jí místo chřípí rýsovaly vousy a netančila, protože její břicho bylo nafouknuté dvojčaty.

U druhého objektu svého zájmu už Hynek postupoval praktičtěji. Potkal ji na plesu a její jméno bylo téměř navlas stejné jako jméno předchozí lásky, jen trochu fádnějši: Líza. Ale v téhle době už Hynek nebyl žádný gymnasista. Byl to student filosofické fakulty. Když se zamiloval, věděl, že, jak už přírodní zákony fungují, ve stejném okamžiku se do Lízy zamilovalo nejméně deset dalších mládenců a že je neporazí jinak než rozhodností. Na ten večer u ní neměl zamluvený žádný tanec, ale s jiným tanečníkem si ho vyměnil. Tančili čtverylku. Po čtverylce s ní korzoval kolem sálu.

„Jakpak se jmenujete? Víte, že jsem si vás nikdy dříve nevšiml?“ řekl Hynek.

„A víte, že já jsem si vás už dávno všimla?“

Z dalšího plesu už ji doprovázel domů. Byl zamilovaný a nejradši by udělal něco bláznivého, například si klekl uprostřed Václavského náměstí anebo vyhodil do povětří hůl a začal zpívat, ale v nespoutanosti mu vadila jedna maličkost: že šli pod dohledem Líziny mámy. Stoupali tedy všichni tři nahoru směrem k sadům a Hynek se snažil udržet konverzaci s matinkou o životě v Praze, říkal například:

„Rourovod, o tom jsem ještě neslyšel.“ Nebo: „Souhlasím s vámi, i když já před citrusovými plody dávám přece jen přednost ananasu, který jsem si jednou koupil u Švertásků.“

Ale ve skutečnosti ho nezajímal ani rourovod, ani citrusové plody, ani ananas, dokonce ani Švertáskovi, jenom Líza, s kterou by byl nejradši sám.

Na další schůzce byli opět hlídáni Lízinou matkou a opět pochodovali Prahou, ale tentokrát byl Hynek lépe připravený. Když nastala krátká pauza v konverzaci, promluvil o básních Karla Hynka Máchy. Čekal, že se Líza přidá, že se chytne romantických veršů, že něco řekne, cokoliv, co jim poskytne tajný kód, místo úkrytu před rodičovskou kontrolou. Místo Lízy se ale ozvala maminka:

„Čechové jsou národ dobrý!
Nešťastný, jenž v nouzi lká,
necht' se k Čechovi obrátí,
ten mu rychlou pomoc dá;
byť i Čecha nepřitelem,
nešetří Čech jeho vin.
Čechové jsou národ dobrý,
a Ty Čechů věrný syn!“

Zadeklamovala někde mezi Ferdinandovou a Vodičkovou ulicí a hned dodala:

„Tuhle jsem měla nejraději. Když jsem ji prepisovala do památníčku, srdce mně při ní tlouklo přesně jako staroměstské hodiny... tedy, kdyby staroměstské hodiny tloukly přesně. Ještě teď ji sobě občas vytáhnou ze šuplete.“

Pak přidala kus první části *Máje a Srdci mému*.

„A co vy, pane? Dokázal byste nějakou píseň takhle zadeklamovat?“

Hynek se přiznal, že nedokázal. Jenomže to mu už bylo málo platné, protože Lízina matka nabyla pře-

svědčení, že našla spřízněnou duši a že se takového nálezu nesmí vzdát. Vyměnila si se svou dcerou místo tak, aby byla blíže romantikovi, a začala se vyptávat. Jaké další básníky má rád? Co říká na Bolestínského? A Nebeského? Taky miluje Háлка?

Hynek se snažil zachytit Lízín pohled, ale ten byl skrytý za kloboukem a velkou upovídanou hlavou matky. A tak se díval do dlažby a s přestávkami a docela potichu odpovídal a nevěděl, co cítit. Styděl se, že o něčem takovém, jako je poezie, mluví se starou dámou. A jak o té poezii mluvil! Báł se říct, co má doopravdy rád, a z poezie se rázem stalo něco, co vždycky nesnášel: bezzubé téma pro konverzaci.

Když došli před dveře jejich domu, Lízina matka se postavila do pozoru a na rozloučenou zarecitovala z Kollára. Natočená přitom nebyla k Hynkovi ani ke své dceři, ale pryč, do ulice, jako by k ní odtamtud přicházel velký slovanský básník.

„Tu jsem měla taky ráda. A pak ještě...“

„To byla krása,“ řekl Hynek. „Ale já už opravdu budu muset jít. Slíbil jsem hausmistrovi, že do půlnoci přijdu.“

„To budete musit sobě ale pospíšit! V tom případě už jen na rozloučenou...“

„Já opravdu musím,“ řekl Hynek.

„Tak,“ řekla Lízina matka a otočila se k němu. Na zdi domu hořely plynové lampy a Hynek se vyděsil, že má matka nezvykle rudé tváře, tak rudé, jako by se užuž chystala brečet. Zazmatkoval. Udělal přesně to, o čem byl ještě před chvílí přesvědčený, že nesmí udělat. Přistoupil k Líze.

„Moc rád jsem vás...“

„Co to držíte v rukou?“ zeptala se ona.

Skutečně, držel v ruce knihu, tu, kterou nechtěl a neměl vytáhnout z kapsy svrchníku.

„Jen taková nezajímavá...“

„Ukažte.“

„Myslel jsem, že vás s ní nebudu obtěžovat. Jsou to básně, abyste mi rozuměla...“

„Básně,“ řekla.

Jenomže to, co nejistě držel v ruce, byly jen na první pohled pouhé Máchovy spisy. Hynek v knize předchozí večer podtrhal slova tak, aby, když se poskládají za sebou, dala výpověď o tom, co cítí. Vzhledem k matčiným básnickým inklinacím teď ale Hynkovi bylo jasné, že jeho vyznání nejspíš nenajde Líza, nýbrž její matka... vzít knihu zpátky už ale nemohl.

Na další schůzce mu byla kniha vrácena. Když ji otevřel, uviděl nově podtrhaná slova. A byla tam ta správná, jako „srdce se v citech potopilo“, „láska má“, „nový sen“, a když četl slova za sebou, dávala smysl. Věděl, že je to odpověď. Co nevěděl, bylo, kdo mu to odpovídá. Líza, anebo matka? Nebo snad Líza s matčinou pomocí?

Představou usazené Líziny matky, která pečlivě vybírá slova v Máchově sbírce básní, skončilo Hynkovo romantické poblouznění. Dál chodil do Líziny rodiny. Svým zájmem o básně u matky zabodoval a dostal přednost před několika dalšími uchazeči. Po čase si zvykl na vysedávání v salónu a zdlouhavé hovory o čemkoliv, co prošumělo kolem: politika, literatura, důchod. Do konce i citrusové plody a rourovod. Zvykl si i na to, že každá návštěva sestávala jen z pár vzrušujících chvil,

když byli s Lízou sami a mohl se jí dotknout nebo ji políbit. Několik měsíců poté, co se poznali, je Lízini rodiče poprvé nechali na tak dlouho o samotě, že se mohl pokusit o soulož. Bylo to udýchané, rychlé, nervózní a ne zcela úspěšné: Hynek až do té doby nikdy nepotřeboval svléknout ženu, a jak teoretická, tak praktická znalost mu teď chyběly. Líza ho sice navigovala kolem největších pastí ženské garderoby, ale přímo mu nepomohla, protože tohle se budoucí manžel musel naučit sám. A tak vytahoval tkaničku po tkaničce z korzetu, zamotal se do šňůrek u krinolíny a pak z netrpělivosti tahal za ocelové obruče, v naději, že se mu podaří stáhnout jí zauzlovanou konstrukci přes pás a zadek. S tím, jak ho celá procedura oddalovala od vytouženého cíle, jeho erekce nepolevovala, spíš naopak. V okamžiku, kdy Líza byla konečně šatůprosta a Hynek uviděl její ramena posetá hnědými skvrnkami mateřských znamének, bílé břicho a zakroucené prstence hnědých chloupků, to už nevydržel. Cítil, jak se penis zapřel do jejího pravého stehna, ucítil teplo její kůže na špičce žaludu, a dřív než něco mohlo začít, bylo po všem. Přes všechny nezdary na to pak musel myslet. Od té doby byli ponecháni o samotě zhruba jednou ob měsíc, jako by s jeho touhou všichni počítali, a on se naučil rozvazovat uzly a vytahovat tkaničky z korzetu, pochopil řád ženských šatů, naučil se nespěchat, anebo si prostě jen zvykl na pravidelný přísun sexu.

Když dostudoval a dostal místo na právě otevřené vyšší dívčí škole, zvykl si na práci. Nechal si narůst knír. Ne extravagantní knír, kterému by každé ráno musel voskovat špičky, ani takový, jaký by bylo nutné často

kartáčovat, ale tlustý černý knír, takový, jaký by slušel každému muži, aniž by na sebe poutal všechnu pozornost. S Lízou slavili první výročí vztahu a každý prokoval, že svatba přijde brzy. Nebylo pochyb o tom, že Hynka čeká stejný život, jaký prožil jeho otec: s touhou jednou za rok utéct a nikdy se nevrátit, jinak šťastný.

Zásnuby ale předešlo něco jiného.

Každou neděli večer Hynek navštěvoval Lízinu rodinu a každé odpoledne před návštěvou vyrážel na procházku od Zlatého klíče, kde bydlel, k Újezdským kasárnám. Jednou na podzim se ale u kasáren neotočil. Nebylo v tom nic záhadného. Bylo tehdy chladno, z řeky stoupala mlha a polykala město a z mlhy táhl vandrák parní flašinet. Ulicí se neslo vydrnkávání flašinetářské odrhovačky a Hynkovi se najednou vůbec nelíbila představa, že by se měl teď hned vydat zpátky, v téhle zimě a mlze, a celou cestu poslouchat uskrípanou melodii z nějaké divadelní hry. A tak v tom okamžiku udělal něco nečekaného. Rozhodl se zakončit nedělní procházku pintou plzeňského v kavárně u Vltavy.

Kavárna byla to odpoledne poloprázdná a on se posadil k oknu, z hřebíku si sundal noviny a četl o slovenském programu a o novém slovenském časopisu v Pešti. V takovém poklidu nechal uplynout půlhodinu. Pak ale dopil pivo, dostal se na poslední stránku *Národních listů*, vrátil se na začátek, potom znovu na konec, a když už takhle asi potřetí obrátil jediné dva listy, z kterých *Národní listy* sestávaly, povzdechl si. Bylo to příjemné dobrodružství, ale jako každé dobrodružství, i tohle muselo skončit. Zavolal číšnici. Dostal účet. Vytáhl peněženku.

Teprve tehdy pochopil, že je něco špatně.

Ne že by si zapomněl peníze. V peněžence na něho čekal dvouzlatník, a pinta piva nestála ani desetinu. A bankovku bylo samozřejmě povoleno rozměnit na mince, například na zlatku, a zlatku na čtyři čtvrtzlatníky a čtvrtzlatníky na desetníky a pětníky. Každá z mincí měla na jedné straně císařovu podobiznu, pořád stejnou, jen menší a menší s nižší hodnotou peněz, jako by císař nebyl jeden jediný, ale měl armádu neustále se scvrkajících dvojníků, od zlatníkového až k tomu nejdrobnějšímu, k tomu, co by někdo mohl nazvat Leibnizovou infinitezimální hodnotou, ale Hynek to tak nenazval, protože věděl, že ta existuje v matematice, ale ne v hospodářství monarchie. Koneckonců, v hospodářství monarchie byla vzácností i každá z oficiálních mincí. Hynek si je pamatoval z doby studií. Potom začaly mizet. Nejdřív přišel někdo s pověstí bláznivé šlechtičny, která je do císaře zamilovaná a sbírá všechny podobizny roztroušené po mocnárství. Pak Němci obvinili ruské špióny z útoku na habsburské hospodářství. Ale skutečnost byla jako obvykle nudná: mohli za to spekulanti. Zjistili, že platební hodnota mincí je nižší než hodnota jejich stříbra, a začali je sbírat a prodávat na kov. Tohle Hynek věděl. Na co zapomněl, bylo, že poslední krejcary, které se mu podařilo získat po obědě v hostinci, už utratil, jak také vysvětlil číšnici.

Ta pokrčila rameny.

„Já vám nevrátím. Nemůžu. Krejcary nemám,“ řekla.

Hynek položil svou jedinou bankovku na stůl. Číšnice mu navrhla, že by se vše vyřešilo, kdyby si místo jednoho piva dal piv deset. Ukázala prstem za sebe.

„Podívejte se tamhle na pána,“ řekla. „Taky přišel na jednu kávu. Se zlatkou.“

U okna seděl muž. Před sebou na stole měl dvě prázdné sklínky od vína a třetí, nedopitou, si právě odhodlaně nakláněl k ústům. Jestli ho někdy nedostatek krejcarů mrzel, teď už to nebylo vidět. Naopak, vypadalo to, že v úkolu propít celou zlatku našel zalíbení.

„To já ale nemohu,“ řekl Hynek. „Na sedmou jsem pozvaný...“

Už i dodal, že hostiteli jsou jeho nastávající, Líza, a její rodiče, ale potom usoudil, že toho pověděl dost: jakékoliv pozvání přece ospravedlňovalo, že si nemůže dát deset piv. Věta zůstala nedořečená a její plochá intonace ji ponechala v nejednoznačném prostoru mezi oznámením a otázkou. Číšnice nejspíše přikývla. Hynek promnul bankovku v ruce.

„Poslouchejte,“ začala po chvíli číšnice.

A pak mu navrhla to, co Hynka napadlo taky. Zeptat se hostů po kavárně. Ale dřív než se Hynek zvedl od stolu, už zase kroutila hlavou.

„Tady stejně nikdo za dvouzlatku drobné nemá, to bych věděla. Ale snad by...“

„Ano?“

„Snad by vám mohl pomoci někdo jiný,“ řekla a naklonila se k Hynkovi přes stůl. „V zadním sále. Mají tam schůzování. Malá skupina. Třeba tam někdo krejcarů má. Třeba vám smění. Někdo. Třeba za vás někdo i zaplatí.“

A opět ukazovala za sebe, ale teď jiným směrem, ne k pánovi, který právě se zadostiučiněním položil

na stůl prázdnou třetí sklenku, ale ke dveřím napravo od pípy.

„Kdo tam má schůzku?“

Číšnice se naklonila ještě blíže.

„První česká pa,“ řekla důvěrně.

„Pa?“

Číšnice přikývla.

„Co je to pa?“

„Já vlastně nevím,“ přiznala se číšnice. „Poslednímu slovu jsem nerozuměla, když se představovali. Znělo to jako... no, jako ,pa' a pak cosi.“

A tak se Hynek zvedne a vydá se vstříc „První české pa“. A ani on, ani předpovídači jasných budoucností a rutinních životů netuší, že právě teď se rozhodlo: od tohoto okamžiku nastoupil na dráhu jiného života, než jaký od něho všichni, včetně jeho samého, čekali.

Projde nejprve tmavou, studenou chodbou. Z jedné strany k němu doléhá hluk z kavárny, ale on už je čelem obrácený k zavřeným dveřím, za které se žádný spořádaný měšťan na konci nedělní procházky nepodívá, ne proto, že by nesměl, ale proto, že neví, co by na druhé straně měl dělat. Je polovina šedesátých let a spolky a skupiny se stávají v Rakouském císařství hitem. Ještě před pár lety ale byly zakázané a spousta lidí s nimi nemá zkušenosti. Nevědí, jak se spolčovat. Co si vzít na sebe? Co na schůzi dělat? Jsou opatrní, chtějí začít navštěvovat nějaký spolek teprve těsně předtím, než tak učiní sousedé. Není divu, že Hynek na žádné schůzi nikdy nebyl.

Snad je nebude rušit, napadne ho. Ale sama číšnice ho sem poslala, a tak zaklepe, a když nikdo neodpovídá, otevře.

První, co uvidí, jsou klobouky. Klobouky seřazené hned u dveří, div o ně nezakopl. Zastaví se uprostřed kroku, těsně nad černou krepou jednoho z nejvyšších, a rychle zvedne hlavu. V sále se pohybují čtyři pánové. Jsou rozstrkáni po místnosti, upírají na něj zrak a skáčou na místě na jedné noze. Všichni jsou v oblecích a klobouky, na které málem šlápl, nejspíš odložili, aby jim nepřekážely ve výskocích. Kromě nich je v místnosti ještě pátý muž. Sedí za stolem, na nose si přidržuje lorňon, pozoruje skokany a Hynka si ani nevšiml.

„Pardon,“ řekne Hynek a užuž chce zavřít dveře, ale nejbližší skákající na něho zavolá, aby šel dál.

„Pojd'-te-dál,“ skandují i ostatní do rytmu výskoků.

Hynek vstoupí. Čeká, že se něco stane, ale pánové pokračují ve výskocích, a netrvá dlouho a už ho ani nesledují, jejich pohledy začnou bloudit po místnosti. Stejně tak i Hynkův. Všimne si volné židle a po chvíli osmělování se muže u stolu zeptá, jestli smí, a když ten přikývne, posadí se. Ani neví jak, najednou počítá výskoky. Je u padesátky a u stovky. Jaká záliba mohla tyhle lidi přivést do spolku? Pasiáns? První česká pasiánsová společnost? Parocha? Parkán? Palírna? Z toho, co ho napadá, má se skákáním něco společného tak akorát parkur, a i ten ke skokům vyžaduje koně. Když už žádné jiné slovo na „pa“ neví a začíná si vyčítat, proč číšnici poslechl, jeden muž se skákáním přestane. Stoupne si na obě nohy, skloní se a chytí se za kolena. Funí a snaží se popadnout dech.

„Dřív bych zhebl,“ prohlásí.

Přejde přes koberec k další prázdné židli, pronásledován „no tak“ a „proč?“ a „už teď?“. Ale i další skákající začne disciplína opouštět. Jeden po druhém se spouštějí na obě nohy a sedají na židle.

„Tohle nikdy nepůjde,“ říkají někteří.

„Něco lepšího.“

Když to i poslední skákající vzdá, Hynek chvíli čeká, přece jen nikdy na žádné schůzi nebyl, a tak neví, jestli ještě něco nepřijde, jestli třeba skokani odněkud nevytáhnou zíněnku. Ale nic se neděje, jen muž sedící u stolu se obrátí na Hynka a zeptá se, jestli se přišel přihlásit do jejich spolku. Hynek se přizná, že přihlásit ani ne, spíš chtěl jen rozměnit dvouzlatku. Ale jen začne mluvit o rozměňování a muž u stolu ho už přerušuje.

„Já vás arci znám. Odkud vás znám?“

Hynek zavrtí hlavou.

„Znát mě? To bude omyl. Nebo ne, omyl ne. Třeba jste mě viděl. Praha je malá. Bydlím na Malé Straně, moje nastávající je ze Starého Města. Byli jsme procházkou na Kolowratské třídě, na Velkém náměstí. Spatřil jste nás.“

Čtyři muži se srocují kolem jejich stolu a Hynek chce znovu začít o dvouzlatce, ale muž ho znovu zastaví:

„Ne. Já vás znám odjinud. Počkejte. To ta lorněta, mate mě. Zvedněte hlavu. Tak. Podívejte se mi do očí.“

Lorňon je položen na stůl a Hynek se najednou dívá muži do bledě modrých očí, které snad kvůli barvě, ale ještě spíš kvůli neuhýbavému, dlouhému pohledu působí upřímně a trochu chlapecky, a zmírňují tak vše přísné, co se nahromadilo v dolní části tváře: stažené

rtý, ostrý, trojúhelníkový nos a nafouklé tváře s širokými licousy.

„Jste mi povědomý. Ach ano! Vy jste ten, kdo v mém salóně bojoval proti strašidlu!“

Hynek chce namítnout, že když už, tak by bojoval se strašidlem, ne proti strašidlu, a ani to nikdy nedělal. Na poslední chvíli se ale zarazí. A najednou mu dojde, že ten pán má pravdu. A že to není jen tak nějaký pán, ale pan Brauner. Vážený pražský měšťan. Lékárník. Vlastník paláce na Ferdinandově ulici. Poslanec ve Vídni. A také majitel jediných rozbitých parních hodin v Českém království.

Ta nešťastná událost se odehrála před víc než rokem a způsobil ji Hynkův známý, Braunerův správce, který tvrdil, že v jednom ze salónů Braunerova paláce straší. Hynka strašidla pramálo zajímala, míň například než nedělní večere nebo Newtonova iterační metoda, ale správce byl neoblomný a s ubíhajícím časem i víc a víc otravný. A tak Hynek jednoho dne souhlasil s jeho pokusem: nechal se zavřít na půlhodinu o samotě v salóně, aby sám potvrdil, nebo vyvrátil existenci nadpřirozena.

To, co následně zažil, se jen sotva dalo popsat jako setkání se strašidlem. V místnosti nebylo nic, na co by mohl ukázat a říct: „Tady ho máte, tady je, strašidlo.“ Nejen že to nebylo nic reálného, nebylo to ani nic rozpoznatelného těmi nejjistějšími smysly. Strašidlo se projevovalo, ale jen na té nejprimitivnější, taktilní úrovni. Byla tu úzkost. Úzkost, která ho provázela od chvíle, kdy byl do přijímacího salónu zavřen, a která byla natolik silná, až se stala hmatatelnou. Nedávala mu prostor nadechnout se. Svírala mu ramena, tlačila

ho v očnicích, zacpávala mu uši, tahala ho za knír. Když se správce po půlhodině znovu ukázal, Hynek pocítil takovou radost ze shledání, že si najednou sám před sebou připadal jako pes vítající svého pána.

Tady by nejspíš vše skončilo, nebýt toho, že Hynek tehdy do Braunerova paláce přišel po slavnostním zahájení nového školního roku a měl na sobě vše, co učitel v takový den mít měl. Na nohou černé kalhoty se zlatými lampasy. Ke košili připjatý vysoký límec. Na hlavě dvourohý klobouk s peřím. A samozřejmě, protože byl učitel, u slavnostní uniformy mu nesměl chybět kord, který byl normálně připoutaný k pasu, ale který předal správci krátce před návštěvou salónu. V momentě, kdy mu jej správce vracel, se stalo něco zvláštního: kord, putující z jedné rukou do druhé, se sám od sebe rozvibroval.

Správce tehdy vykřikl úžasem, možná i zavolal něco ve smyslu, že teď už je existence duchů nezpochybnitelná. Hynek byl ovšem exaktně založený. Na filosofické fakultě po několik večerů navštěvoval přednášky pražského profesora, který ukázal, že to, co vnímáme zrakem, nejsou věci samotné, ale vlny dopadající na sítnice očí. Stejně tak i to, co slyšíme, není nic jiného než vlnění vzduchu. A co emoce? napadlo tehdy Hynka. Co láska, strach, úzkost? Co když nevznikají samovolně a svobodnou vůlí? Co když jsou to jen reakce těla na vlny, těkající prostorem? Stejně vlny, které mohou rozpohybovat objekty? Hynek samozřejmě nemohl slyšet o infrazvuku, o armádách, které ve sto let vzdálené budoucnosti dvacátého století začnou testovat zvukové zbraně. Nevěděl nic o neslyšitelných vlnových

délkách, které dokáží vyvolat pocit nevolnosti, ale nic z toho nepotřeboval: k uvažování mu stačila metafora vln. Jestli je to tak, říkal si tehdy, jestli je úzkost jen odpověď těla na náraz vln, pak ono vlnění musí mít někde zdroj, něco, co pravidelnými pohyby rozkmitává vzduch v salóne.

Rozhlédl se po popískované podlaze, po dvou obrazech, křesle, stolu, obklopeném Thonetovým nábytkem, ale jeho oči se zastavily až na dvoumetrových parních hodinách, jež stály u stěny a jejichž píst se pravidelnými, těžkými výkopy snažil neztratit krok s časem. Nevěděl, že to jsou jediné parní hodiny v Čechách. Ani nevěděl, že byly dovezeny až z Anglie. Ukázal na ně a řekl správci, že tohle a nic jiného musí být ono strašidlo.

Správce to tehdy okomentoval nevěřicným smíchem, ale Hynek trval na tom, že našel strašidlo, a správce uvěřil aspoň natolik, aby přešel k hodinám, otevřel přední sklo a začal si je s obezřetností, možná hranou, možná skutečnou, prohlížet. Jako by hodiny něco tušily, pístala na jejich špici se najednou otevřela a za pískotu se z ní začala valit pára.

„Pět hodin,“ oznámil správce suše.

Potom Hynka požádal o kord a se zbraní v ruce si klekl. Vypadalo to skoro, jako by parní hodiny byly jeho milá, s kterou se ocitl o samotě a právě se jí chystal přednést báseň od Vítězslava Háška. Ale místo toho, aby začal nějakým líbezným veršem, aby spustil, například, že „sluneční žár o poledni — to žhoucí láska moje“, vsunul najednou ruku s kordem do mechanismu a zablokoval řetěz, který uváděl hodinový stroj do pohybu. Hynek chtěl něco udělat. Zastavit ho. Dřív než

byť i jen přešel přijímací salón, ozvaly se na chodbě kroky a ve dveřích stál pan Brauner. Ve stejném okamžiku se kord v mechanismu hodin prohnul, pak se se zazvoněním narovnal zpátky, a pan Brauner se tak stal bývalým majitelem jediných fungujících parních hodin v Čechách a zbrusu novým majitelem hodin rozbitých.

„Máte pravdu,“ řekne Hynek, upamatovaný na tuhle událost, „my se skutečně známe.“

I když popravdě, on by ono setkání nepopsal jako boj se strašidlem. Spíš jako rozbíjení parních hodin. Ale panu Braunerovi v charakteristice nechce odporovat.

„Bojovník s duchy. Ne úplně. Ale možná trochu,“ řekne. „Teď ovšem jen potřebuji zaplatit za pintu piva.“

Pan Brauner, jako by poslední poznámku neslyšel, se usmívá a ptá se, jestli proti duchům bojuje pravidelně, a Hynek chvíli váhá, jestli přiznat, že ho takové věci vlastně nezajímají, ale nakonec diplomaticky odpoví, že ne, je učitel na dívčí škole a na boj s duchy nemá tolik času.

„Leda o letních prázdninách,“ dodá. „Ale to mám zas jiné starosti.“

„Vy jste učitel?“ ozve se jeden z mužů, kteří stojí kolem stolu. „Já taky. Prokop Prest.“

Hynek, trochu zmatený, potřese rukou pana Presta a představí se plným jménem.

„Pan Harr, bojovník proti duchům,“ ujme se pan Brauner znovu slova. „To máte radost, že jste se k nám dostal. Nebo ne?“

Hynek zopakuje, že opravdu chtěl jen rozměnit na pivo a vlastně ani neví, kde se ocitl. Poví jim o číšnici a její „první české pa“. Brauner se usměje.

„No tak to budete mít ovšem radost, až se dozvíte, kde jste! Tohle je totiž první — a jediná! — Česká parapsychologická společnost.“

Přitom Brauner opíše rukou kruh po mužích kolem stolu a ti se na Hynka usmějí. Hynek se usměje taky. Teď už konečně chápe, proč číšnice nerozuměla názvu společnosti. Sám nemá nejmenší tušení, co to taková parapsychologická společnost je.

„Moc mě těší. Já...“

Jeden z mužů ho přeruší:

„Pane poslanče, tohle mě přivádí na nápad. Takový bojovník proti duchům by nám mohl být vhod.“

„Vidíte, to mě ani nenapadlo,“ řekne pan Brauner. „Místo bychom měli, nebo ne? Aspoň dnes večer. Bojovník proti duchům může být vhodný. Co si myslíte vy, pane Preste?“

„Já nevím, jestli mě nepřeceňujete,“ ozve se Hynek, ale zdá se, že jeho pochyby nikdo nebere v potaz. Všichni se dívají na toho, kdo se představil jako Prokop Prest a kdo teď váhá, kouše si ret a nakonec promluví:

„Víte, že já jsem vždycky opatrný. Ale dneska... sám jste to viděl. Tunstallův pokus nevyšel, a potom, místo toho, abychom přišli s něčím novým, tu jen sedíme a dohadujeme se. Takhle se s Němci nikdy nemůžeme poměřit.“

Hynek, zmatený z toho, co se to Prokop Prest snažil říct, najednou dostane od Braunera otázku, kolik má času. Odpoví, že na sedmou je pozvaný na večeri ke své nastávající. Brauner poklepe Hynkovi na rameno.

„Totiž několik hodin? To bude určitě stačit. Co byste říkal výletu po Praze?“

Venku je mlha a zima, a po pravdě řečeno, výletu po Praze by Hynek říkal „ne“. Ale Brauner dodá, že jim bude stačit objednat dvě drožky.

„Projíždka v drožkách,“ řekne Hynek, „proč jste to neřekl rovnou!“

Představí si, jak on a pan poslanec v uzavřeném prostoru drožky s pokrývkami na kolenou debatují o jemnostech měšťanského života anebo jiných jemnostech... co jiného než jemnosti mohla mít na starosti parapsychologická společnost? Úctyžnalí Pražané před nimi uhýbají a smekají klobouky. A pak se večer po souper posadí s Lízíným otcem k cigáru a jakoby nic začne:

„Tak jsem dneska při projíždce s panem poslancem Braunerem...“

Stopne snění a odsouhlasí výlet. Teprve když si muži jdou pro klobouky, dojde mu, že na to hlavní zapomněl. Jde k panu Braunerovi a řekne mu, že se pořád ještě nedozvěděl, jestli někdo z nich nemá krejcary.

„Krejcary. Vidíte. A ani jste nic neřekl. Kolik jich potřebujete?“

Jeho pravá ruka putuje do kapsy svrchníku a potom tahá čtvrtzlatník za čtvrtzlatníkem.

„Bude to stačit? Byste rozuměl, mám víc, ale sám jich pár budu potřebovat.“

Hynek se nevěřicně dívá na osm mincí, jež Brauner drží v dlani, jako by to byly drobné, které člověk kdykoliv může dostat.

„Ani nevím, jak vám to oplatím.“

„Jen berte. Za to, že s námi jede bojovník proti duchům, je pár čtvrtzlatníků maličkost.“

Před řetězovým mostem odchytili dvě drožky a někdo zavolá adresu, ze které se dá identifikovat Žižkov. Potom už jsou dveře od drožky otevřené a Hynek společně s dvěma muži a Braunerem musí nastupovat. Ještě těsně předtím se rozhlédne. Most, na který za chvíli mají vjet, nevypadá jako architektonický objekt, spíš připomíná divadelní kulisu. Brána při vjezdu je odshora dolů oplepená mlhou, zbývají z ní jen dva sloupy. O kus dál z mlíka mlhy vystupují řetězy, zdánlivě nikde neukotvené, jakoby spuštěné z nebes. Železná oka se do sebe zakousávají a kovové prsty svírají most a prohýbají se pod jeho vahou. A pak vše opět mizí v mlze. Hynek nastoupí do drožky. A najednou mu dojde, že tohle není výlet s čajem, debatami o politice a uklánějícími se Pražany. Srdce se mu sevře tušením, že, aniž by si to uvědomil, se právě dobrovolně vydal na cestu do světa, který nezná ani on, ani Líza, ani její rodiče. Který nemá s jeho Prahou nic společného. A který začíná tam, kde most, řetězy a řeku požívá mlha.

Když projedou kolem plácku před Královským zemským českým prozatímním divadlem, zopakuje pan Brauner, že Hynek musel mít jistě radost, když se dozvěděl, v jaké společnosti se to ocitl. Hynek řekne, že samozřejmě ano, ale že by mu nevadilo, kdyby někdo trochu rozvedl, co přesně vlastně taková První česká parapsychologická společnost dělá.

„To můžeme. Jak moc jste obeznámen s parapsychologií?“

Hynek chvíli váhá, do jaké míry lhát. Nakonec se rozhodne, že minimálně.

„Vůbec.“

Pan Brauner vypadá překvapený.

„Muž jako vy... a nic neví? Skutečně?“

Zvedne ukazováček a podívá se na oba pány, s kterými jedou společně v drožce. Pak se obrátí k Hynkovi a pokračuje:

„Byste rozuměl, asi by mě to nemělo udivovat. Tohle není vaše vina, tohle je vina nás všech, Čechů. Němci už mají pod svými křídly nejméně dvě parapsycho-
logické společnosti... jednu ve Vídni, a další, Pražskou společnost pro zkoumání záhrobních a jiných magických jevů... jak už je samotný ten název dlouhý a ne-
foremný, prostě německý... nicméně, je z něho zřejmé, že působiště je právě tady. Zatímco tedy Němci jenom v téhle monarchii již ovládají takové společnosti dvě, my Češi jsme až donedávna neměli ani jednu. Změna byla historicky nezbytná, a je mi potěšením, že jsem se nástrojem historie mohl stát já. Tedy my. To mi připomíná, k představování ještě nedošlo, že? Tohle jsou naši dva velmi důležité členové, pan Otakar Borový a Otakar Hrách.“

Hynek si potřese rukou s oběma pány. Pan Brauner pokračuje:

„Jestli jednou předběhneme Němce v parapsycho-
logickém zkoumání, bude to dost pravděpodobně zá-
sluhou obou Otakarů. Mimochodem, jejich jméno není
to jediné, co je na nich zajímavé. Nikdo nedokáže po-
stihnout esenci parapsychologie tak dobře jako oni.
Rozumíte?“

Hynek nerozumí, i když by asi měl, protože pan Brauner se odmlčel a snad očekává nějakou zajímavou otázku. Hynek přemýšlí, co říct. Pak si všimne, že oba Otakaři drží v rukou balíček karet, a napadne ho, že se asi právě dívá na esenci parapsychologie.

„Kouzlo?“ usměje se.

„Něco mnohem lepšího než kouzlo. Skutečnost.“

Otakaři podají Hynkovi karty a po jeho rychlé kontrole si každý vezme svůj balíček zpátky, zamíchá a sejme. Ukážou sejmoutou kartu. U obou zelená devítka. Znovu zamíchají a znovu sejmou. U obou kulový svršek. Znovu zamíchají, znovu sejmou. Teprve teď se jejich sejmuté karty liší.

„Co myslíte?“ ozve se Brauner.

„Trik?“ řekne Hynek. Snaží se přitom znít neutrálně a neříkat vše, co si myslí. Tedy ne: špatný trik. Protože kdyby byl objektivní, viděl už mnohem lepší, a to se o kouzlení nezajímá.

„Tak mi řekněte: kdyby šlo o trik, proč by se podařil jenom dvakrát? Otakaři nejsou tak zruční? Zapletly se jim prsty? Dohodli se arci na dvou kartách, ale na třetí nikoliv? Já tuším, co byste si vybral: nejen, že je tohle trik, ale navíc ještě nepovedený trik. Prosím vás, pro dobro naší diskuse, zapomeňte na okamžik, čemu věříte, a předpokládejte, že to není trik. Tedy je to skutečnost. Co by pak taková skutečnost znamenala?“

Drožka začne stoupat Václavským náměstím a Brauner se odmlčí. Míjejí kašnu se sochou svatého Václava, když znovu promluví:

„Slyšel jste o italském a francouzském učenci, kteří nezávisle na sobě, jeden na starém, druhý na novém